

Sl.No. :

नामांक

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--

No. of Questions – 22

VU-86-Vyak. Shastra

No. of Printed Pages – 7

वरिष्ठ उपाध्याय पूरक परीक्षा, 2024**VARISHTHA UPADHYAYA SUPPLEMENATARY
EXAMINATION, 2024****व्याकरणशास्त्रम् (ऐच्छिकम्)**

समय : 3 घण्टे 15 मिनट

पूर्णांक : 80

परीक्षार्थिभ्यः सामान्यनिर्देशाः

- 1) परीक्षार्थिभिः सर्वप्रथमं स्वप्रश्नपत्रोपरि नामांकः अनिवार्यतो लेखनीयः।
- 2) सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः।
- 3) सर्वेषां प्रश्नानामुत्तराणि उत्तरपुस्तिकायामेव लेखनीयानि।
- 4) एकस्य प्रश्नस्य सर्वेषां खण्डानामुत्तराणि एकत्र एव लेखनीयानि।
- 5) सर्वेषां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतमाध्यमेन एव लेखनीयानि।

i) “लिह्” धातुः कस्मिन्र्थे प्रयुज्यते – [1]
 अ) गमने ब) आगमने
 स) आस्वादने द) भक्षणे

ii) “दुह्” शब्दस्य प्रथमैकवचने किं रूपम्? [1]
 अ) धुक् ब) दुहम्
 स) दुहा द) दुहे

iii) “हे अनङ्वन्” इत्यत्र अमागमो भवति – [1]
 अ) अम् सम्बुद्धौ ब) सावनङ्वहः
 स) चतुरनङ्वहोरामुदात्तः द) सहेः साङः सः

iv) इदमो दस्य आदेशो भवति विभक्तौ परे – [1]
 अ) इदमो मः ब) दश्च
 स) इदोऽय् पुंसी द) अनाप्यकः

v) “द्वितीयाटौस्वेनः” कीदृशं सूत्रमस्ति – [1]
 अ) संज्ञासूत्रम् ब) नियमसूत्रम्
 स) विधिसूत्रम् द) परिभाषासूत्रम्

vi) नहो हस्य धो भवति – [1]
 अ) झलि ब) पदान्ते
 स) सौ द) झलि पदान्ते च।

vii) “उपानह्” शब्दस्य चतुर्थैकवचने किं रूपम्? [1]
 अ) उपानत् ब) उपानहः
 स) उपानहे द) उपानदृश्यः

- viii) “स्वनडुहि” इत्यत्र विभक्तिरस्ति - [1]
 अ) प्रथमा-द्विवचनम् ब) सप्तमी-एकवचनम्
 स) द्वितीया-बहुवचनम् द) चतुर्थी-एकवचनम्
- ix) किम्-शब्दस्य द्वितीया-बहुवचने किं रूपम्? [1]
 अ) इमानि ब) एनानि
 स) कानि द) दण्डीनी
- x) “स्वर” इत्यत्र अव्ययसंज्ञा भवति - [1]
 अ) स्वरादिनिपातमव्ययम् ब) अव्ययादाप्सुपः
 स) कृन्मेजन्तः द) अव्ययीभावश्च
- xi) “स्मारं-स्मारं” इत्यत्र अव्ययसंज्ञा भवति - [1]
 अ) स्वरादिनिपातमव्ययम् ब) अव्ययादाप्सुपः
 स) कृन्मेजन्तः द) अव्ययीभावश्च
- xii) “गौरी” इत्यत्र प्रत्ययोऽस्ति - [1]
 अ) डीप् ब) डीष्
 स) डीन् द) ति
- xiii) “ग्रामता” इत्यत्र लिङ्गमस्ति - [1]
 अ) पुल्लिङ्गम् ब) स्त्रीलिङ्गम्
 स) नपुंसकलिङ्गम् द) पु.नपुंसकलिङ्गम्
- xiv) पुल्लिङ्गस्य उदाहरणं नास्ति - [1]
 अ) यज्ञः ब) चयः
 स) यत्नः द) याच्ञा
- xv) इसन्तः उसन्तश्च शब्दौ प्रयुज्येते - [1]
 अ) पुल्लिङ्गे ब) स्त्रीलिङ्गे
 स) नपुंसकलिङ्गे द) त्रिलिङ्गे

2) रिक्तस्थानानि प्रपूरयत -

- i) एकाचो बशो। [1]
- ii) तदोः सः। [1]
- iii) प्रत्ययस्थात्। [1]
- iv) टिड्ढाणञ्। [1]
- v) प्रातिपदिकार्थ। [1]
- vi) स सम्प्रदानम्। [1]
- vii) भूमिविद्युत्। [1]

3) अतिलघूत्तरात्मक प्रश्नाः -

- i) “ङ्यणः सम्प्रसारणम्” सूत्रस्य अर्थो लेख्यः। [1]
- ii) सान्तवस्वन्तस्य संसादेश्च दः केन सूत्रेण भवति। [1]
- iii) “यः सौ” सूत्रस्य अर्थो लेख्यः। [1]
- iv) “अहन्” सूत्रस्य अर्थो लेख्यः। [1]
- v) “स्वरादिनिपातमव्ययम्” सूत्रस्य अर्थो लेख्यः। [1]
- vi) “भवती” इत्यत्र डीप् प्रत्ययः केन सूत्रेण भवति? [1]
- vii) “श्रीः” इत्यत्र प्रथमा विभक्तिः केन सूत्रेण भवति? [1]
- viii) ईप्सिततमस्य कर्मसंज्ञा - सूत्रं लेख्यम्। [1]
- ix) एकाक्षरयुक्ताः ईकारान्ताः ऊकारान्ताः शब्दाः कस्मिन् लिङ्गे भवन्ति? [1]
- x) “घञबन्तः” सूत्रस्य अर्थो लेख्यः। [1]

खण्ड: - 'ब'

लघूत्तरात्मक प्रश्नाः -

- 4) “चतुर्णाम्” इति रूपं साधयत। [2]
- 5) “किमः कः” इति सूत्रस्य व्याख्या विधेया। [2]
- 6) “उपानत्सु” इति प्रयोगः साधनीयः। [2]
- 7) “इमे” इति प्रयोगः साधनीयः। [2]
- 8) “कानि” इति प्रयोगः साधनीयः। [2]
- 9) “आच्छीनद्योर्नुम्” सूत्रस्य व्याख्या विधेया। [2]
- 10) “तद्धितश्यासर्वविभक्ति” इति सूत्रस्य व्याख्या विधेया। [2]
- 11) “वयसि प्रथमे” इति सूत्रस्य व्याख्या विधेया। [2]
- 12) तमहग्रहणं किम्? “पयसा ओदनं भुङ्क्ते” पंक्तिरियं विवेचनीया। [2]
- 13) “इत्थम्भूतलक्षणे” इति सूत्रस्य व्याख्या विधेया। [2]
- 14) “चमूः” इत्यत्र किं लिङ्गं केन सूत्रेण च भवति। [2]
- 15) “वह्निः” इत्यत्र किं लिङ्गं केन सूत्रेण च भवति। [2]

खण्ड: - 'स'

दीर्घोत्तरीया: प्रश्ना: -

16) अधोलिखितेषु प्रयोगद्वयं साधनीयम्।

[2×1½=3]

अ) मघोनः

ब) अर्वन्तौ

स) लिट्सु

द) पिपठीः

17) अधोलिखितेषु प्रयोगद्वयं साधनीयम्।

[2×1½=3]

अ) उष्णिक्षु

ब) द्यौः

स) चतस्रः

द) असौ

18) अधोलिखितेषु प्रयोगद्वयं साधनीयम्।

[2×1½=3]

अ) स्वनडुही

ब) वारि

स) अहोभ्याम्

द) ददन्ति

19) अधोलिखितेषु प्रयोगद्वयं साधनीयम्।

[2×1½=3]

अ) रामेण बाणेन हतो बाली

ब) हरये नमः

स) ग्रामादायाति

द) जगतः कर्ता कृष्णः

खण्ड: - 'द'

निबन्धात्मक प्रश्नाः

20) अधोलिखितेषु प्रयोगद्वयं साधनीयम् -

[2×2=4]

अ) धुक्

ब) चतुर्षु

स) अहम्

द) राज्ञः

21) अधोलिखितेषु प्रयोगद्वयं साधनीयम् -

[2×2=4]

अ) सर्विका

ब) गार्गी

स) नर्तकी

द) ऐन्द्री

22) अधोलिखितेषु प्रयोगद्वयं साधनीयम् -

[2×2=4]

अ) बलिं याचते वसुधाम्

ब) हरये क्रुध्यति

स) क्रोशं कुटिला नदी

द) गवां गोषु वा कृष्णा बहुक्षीरा

DO NOT WRITE ANYTHING HERE